

В.А. Бурлака

д.с.-г.н.

В.В. Туманов

здобувач

Житомирський національний агроекологічний університет

ДИНАМІКА ЖИВОЇ МАСИ ІНДИЧАТ ПРИ ВИКОРИСТАННІ АЛУНІТОВОГО БОРОШНА

Встановлено позитивний вплив детергенту – алунітового борошна – на ріст і розвиток індичат в перші тижні життя.

Вищі показники з приростів живої маси отримані від молодняка, який додатково отримав 0,5–0,75 г алунітового борошна на одну голову на добу, і склали 8,3 та 8,8 %. Збільшення кількості борошна до 1,0 та 1,25 г на добу підвищило приріст живої маси всього лише на 3,1 та 3,0 %.

Постановка проблеми та короткий аналіз досліджень

В умовах промислового утримання та вирощування птиці необхідне відшукання стимуляторів природного походження, які покращують

процеси травлення і сприяють більш повному використанню поживних речовин корму [1, 2].

Наука і практика накопичили велику кількість даних щодо різноманітних добавок, що використовуються як мінеральні інгредієнти у годівлі птиці [3]. До таких можна віднести анальцим. В результаті згодовування птиці домішки анальциму В.Ф. Андрійчук та ін. (2003) встановили, що введення до комбікорму цієї мінеральної добавки у дозі до 4 % підвищувало інтенсивність несучості на 9 % та прискорило досягнення статевої зрілості на 17 днів [2, 3].

Об'єкт досліджень – індички кросу BIG-6 віком 10–100 днів, живою масою 336–344 г на початку і 8228–8913 г в кінці досліду.

Предмет досліджень – продуктивні якості (ріст, розвиток, динаміка живої маси).

Мета роботи: вивчити ефективність впливу детергенту алунітового борошна у дозах 0,5; 0,75; 1,00; та 1,25 г на голову на добу в раціонах на динаміку живої маси індичок віком 10–100 днів, які утримуються в промислових умовах.

Науково-господарські дослідження проводились у 2007 році в умовах ТОВ СП «Володар» Київської області за такою схемою:

1. Відібрали молодняк індичок-аналогів – 250 голів – і сформували з них 5 груп: 1 контрольна, а 2, 3, 4 та 5 – дослідні по 50 голів в кожній.
2. Проаналізували раціони (рецепти) годівлі індичок та їх основні складові.
3. Вели облік динаміки живої маси, спостерігали за їх ростом та розвитком.
4. Виходячи з отриманих результатів і аналізу, зробили висновки.

Методи дослідження

Поставлені у роботі завдання вирішувалися за допомогою експерименту, при цьому використовували як зоотехнічні, так і статистичні методи [4, 5].

Результати досліджень

Основний період досліду тривав 90 днів. Піддослідне поголів'я індичок утримували в брудерах (рингах) по 50 голів у кожному. Утримання, годівля, напування відбувалося згідно з технологічними вимогами.

Дослід протікав згідно зі схемою, представленою в таблиці 1.

В основний період індички 1 контрольної групи отримували комбікорм згідно з рецептом.

До раціону молодняка 2, 3, 4 та 5 дослідних груп додатково вводили алунітове борошно із розрахунку на голову на добу відповідно 0,50; 0,75; 1,00 та 1,25 г. Алунітове борошно вводили до складу комбікорму.

Таблиця 1. Схема досліду, n = 50

Група	Період досліду	
	зрівняльний, 10 днів	основний, 92 дні
1 контрольна	Основний раціон (ОР)	Основний раціон (ОР)
2 дослідна	ОР	ОР + 0,5 г алунітове борошно*
3 дослідна	ОР	ОР + 0,75 г алунітове борошно
4 дослідна	ОР	ОР + 1,0 г алунітове борошно
5 дослідна	ОР	ОР + 1,25 г алунітове борошно

Примітка: * – розраховується на голову на добу

Суша речовина згідно з рецептом коливалася від 88,78 до 89,13 %. В даному раціоні утримувалося сирого протеїну і жиру 26,48–16,36 та 6,04–7,35 % відповідно.

Вміст сирової клітковини у добовому кормі коливався залежно від віку. У перші тижні життя її утримувалося 2,96–3,01, а у 14–16 тижнів – 2,89–2,73 %.

Основними інгредієнтами були: пшениця, кукурудза, ріпакова та соєва олії, дріжджі тощо. Молодняк усіх груп додатково отримував рибне та м'ясо-кісткове борошно, а також синтетичний метіонін, лізин тощо (табл. 2).

В основний період індички 2, 3 та 4 дослідних груп додатково отримували алунітове борошно відповідно у кількості 0,5; 0,75; 1,0 та 1,25 г на голову на добу.

Таблиця 2. Рецепт для індичок, г/гол. на добу

Корм	Вік, дн.				
	11–20	21–30	31–40	41–70	71–100
1	2	3	4	5	6
Пшениця	28,87	47,17	48,00	60,00	65,00
Кукурудза	15,00	10,00	14,85	9,87	10,22
Ріпакова олія	–	2,00	3,00	4,37	5,00

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6
Соева олія	1,40	0,42	0,30	–	–
Дріжджі	1,00	–	–	–	–
Соеві боби	14,00	–	–	–	–
Ріпаковий шрот	–	–	2,00	3,00	2,45
Соевий шрот, 48 %	31,70	30,77	22,20	13,35	8,07
Борошно м'ясо-кісткове	–	5,00	5,00	5,00	5,00
Борошно рибне	3,00	–	–	–	–
Метіонін	0,22	0,21	0,16	0,14	0,13
Лізін	0,09	0,23	0,24	0,32	0,32
Триптофан	–	–	0,02	–	–
Карбонат калію	1,51	1,51	1,50	1,33	1,30
Треонін	–	0,02	–	0,01	–
Сіль	0,15	0,17	0,17	0,21	0,19
МСП, 22,7 %	2,24	1,35	1,43	1,30	1,18
Набікарбонат	0,10	0,12	0,10	0,08	0,12
Ензим	0,2	–	–	–	–
Премікс	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

В даних кормах містилося обмінної енергії від 11,63 до 12,91 МДж.

Додаткове введення детергентного препарату – алунітового борошна – у різних дозах по-своєму вплинуло на динаміку росту індичат. У перші дні (3 декада) приріст живої маси у контрольній групі склав 818 г, у 2 та 3-й дослідних – 825–798 г, а 4 та 5-й – 763–708 г.

Таблиця 3. Динаміка живої маси індичат; n = 50, M±m

Група	Вік, дн.				
	10	21	40	70	100
1 контрольна	343±0,08	1161±0,11	2302±0,09	5513±0,010	8228±0,05
2 дослідна	342±0,13	1167±0,14	2484±0,07	5891±0,13	8881±0,12
3 дослідна	336±0,10	1134±0,01	2486±0,10	5887±0,11	8913±0,10
4 дослідна	339±0,14	1102±0,16	2209±0,12	5529±0,10	84,69±0,09
5 дослідна	344±0,09	1052±0,13	2118±0,10	5499±0,09	8409±0,04

У перші тижні життя додаткове введення алунітового борошна позитивно не впливало на приріст живої маси (табл. 3). Починаючи з 4–5 тижня, цей вплив активізувався у 2 та 3 дослідних групах. І при знятті з досліду жива маса індичок складала 8228–8881 г, що більше за прийнятний стандарт.

В кінці досліду найвищі показники приростів живої маси були у птиці з

2 та 3 дослідних груп і складали 8539 та 8577 г (табл. 4).

Середньодобові прирости живої маси молодняка у цих групах були вищими за аналогічні показники у контролі на 8,3 та 8,8 % відповідно. Збільшення кількості алунітового борошна в індичок 4 та 5 груп до 1,0–1,25 г призвело до зниження м'ясної продуктивності, порівняно з показниками продуктивності птиці 2 та 3 дослідних груп.

Однак слід зазначити, що прирости живої маси в них були на рівні контрольної групи.

Таблиця 4. Приріст живої маси індичок; n = 50, M±m

Група	Приріст	Термін, дн.				Весь період, 92 дні
		12	20	30	30	
1	валовий	81,8±29	1141±41	3211±54	2715±61	7885±44
	середньодоб.	68,2±26	57,1±13	107,0±11	90,5±12	85,7±12
2	валовий	825±33	1317±36	3407±43	2990±53	8539±40
	середньодоб.	68,8±11	65,9±10	113,6±10	99,7±9	92,8±10
3	валовий	798±39	1372±46	3401±52	3026±60	8577±64
	середньодоб.	66,5±11	68,6±12	113,4±13	100,9±15	93,2±14
4	валовий	763±43	1107±49	3320±56	2940±43	8130±57
	середньодоб.	63,6±9	55,4±8	110,7±15	98,0±10	88,4±13
5	валовий	708±31	1066±39	3381±39	2910±58	8125±48
	середньодоб.	59,0±8	53,3±9	112,7±11	97,0±12	88,3±11

Висновок

Додаткове введення алунітового борошна до корму індичок кросу ВІГ–6 віком 10–100 днів у кількості 0,50–0,75 г на голову на добу дозволило підвищити приріст живої маси на 8,3–8,8 %.

Збільшення кількості препарату до 1,00 та 1,25 г не впливало таким чином на продуктивність птиці.

Перспектива подальших досліджень

У перспективі плануємо дослідити морфологічні показники крові індичок.

Література

1. Аз-Букі-Веді. Абетка тваринника: Навчальний посібник / В.А. Бурлака, М.М. Кривий, В.Ф. Шевчук та ін. / Під заг. ред. д.с.-г.н., проф. В.А. Бурлаки. – Житомир: ПП “Рута”, 2007. – 436 с.

2. Детергенти сучасності: технологія виробництва, екологія, економіка використання: Наукова монографія / В.А. Бурлака, І.Г. Грабар, А.Д. Біба, Є.А. Давидов та ін. / За заг. ред. д.с.-г.н., проф. В.А. Бурлаки, д.т.н., проф. І.Г. Грабара. – Житомир: РВД ЖДТУ, 2004. – 748 с.
  3. Кальницький В.Д. Минеральные вещества в кормлении животных. – М.: Агропромизат, 1992. – С. 6–12.
  4. Козырь В.С., Свеженцев А.И., Качилова Е.Я. и др. Практические методики исследований в животноводстве. – Днепропетровск: Арт-Пресс, 2002. – 354с.
  5. Плохинский Н.А. Руководство по биоматерии для зоотехников. – М.: Колос, 1969. – 352 с.
-
-